

Složenost algoritama

8. predavanje

Saša Singer

`singer@math.hr`

`web.math.hr/~singer`

PMF – Matematički odjel, Zagreb

Množenje matrica

Množenje matrica

Problem: Zadan je prirodni broj $n \in \mathbb{N}$ i 3 matrice A , B i C , reda n . Treba izračunati izraz

$$C := C + A * B.$$

Akumulacija (“nazbrajavanje”) produkta $A * B$ u matrici C

• standardni je oblik BLAS-3 rutine **xGEMM** za množenje matrica,

tj. baš ova operacija se često koristi u praksi.

Usput, to će opet

• “prevariti” optimizaciju kompilera, kod višestrukog ponavljanja eksperimenta.

Množenje matrica — formula

“Matematička” realizacija **matrične** operacije

$$C := C + A * B$$

po **elementima** je trivijalna:

$$c_{ij} := c_{ij} + \sum_{k=1}^n a_{ik} \cdot b_{kj},$$

za sve indekse

$$i = 1, \dots, n, \quad j = 1, \dots, n.$$

Dakle, “programski” — treba “zavrtiti” **tri** petlje.

Množenje matrica — potprogram

```
subroutine mulijk (lda, n, a, b, c)
c
c Matrix multiply
c  $C(n, n) = C(n, n) + A(n, n) * B(n, n)$ .
c
c   implicit none
c
c   integer lda, n
c   double precision a(lda, lda), b(lda, lda),
c   $               c(lda, lda)
c
c   integer i, j, k, nn
```

Množenje matrica — potprogram (nastavak)

```
c
c   IJK loop, inner
c
      nn = n
      do 30, i = 1, nn
        do 20, j = 1, nn
          do 10, k = 1, nn
            c(i, j) = c(i, j) + a(i, k) * b(k, j)
          10      continue
        20      continue
      30      continue
c
      return
      end
```

Permutacija petlji

Ovu varijantu algoritma zovemo **ijk** — opet po poretku (indeksa) petlji, **izvana** prema **unutra**.

Sve **tri** petlje možemo **permutirati**, tj. napisati ih u **bilo kojem** poretku. Na taj način dobivamo ukupno **6** varijanti algoritma, koje zovemo leksikografskim redom:

- **ijk**,
- **ikj**,
- **jik**,
- **jki**,
- **kij**,
- **kji**.

Broj operacija

U svakom prolazu kroz unutarnju petlju imamo dvije operacije:

- množenje matričnih elemenata $a_{ik} \cdot b_{kj}$,
- zbrajanje tog produkta s c_{ij} .

Sve tri petlje imaju (svaka) točno n prolaza.

Ukupan broj operacija u svim varijantama algoritma je:

$$F(n) = 2n^3.$$

Broj ponavljanja $N(n)$ izabran je tako da dobijemo približno konstantno trajanje “okolne” petlje (s ponavljanjem) kojoj mjerimo vrijeme, sve dok $N(n)$ ne padne na 1, za $n = 450$.

Boje na grafovima

Legenda za čitanje grafova:

- petlja **ijk** — zeleno, rang 3;
- petlja **ikj** — narančasta, rang 5;
- petlja **jik** — žuta, rang 4;
- petlja **jki** — ljubičasta, rang 1;
- petlja **kij** — crveno, rang 6;
- petlja **kji** — plavo, rang 2.

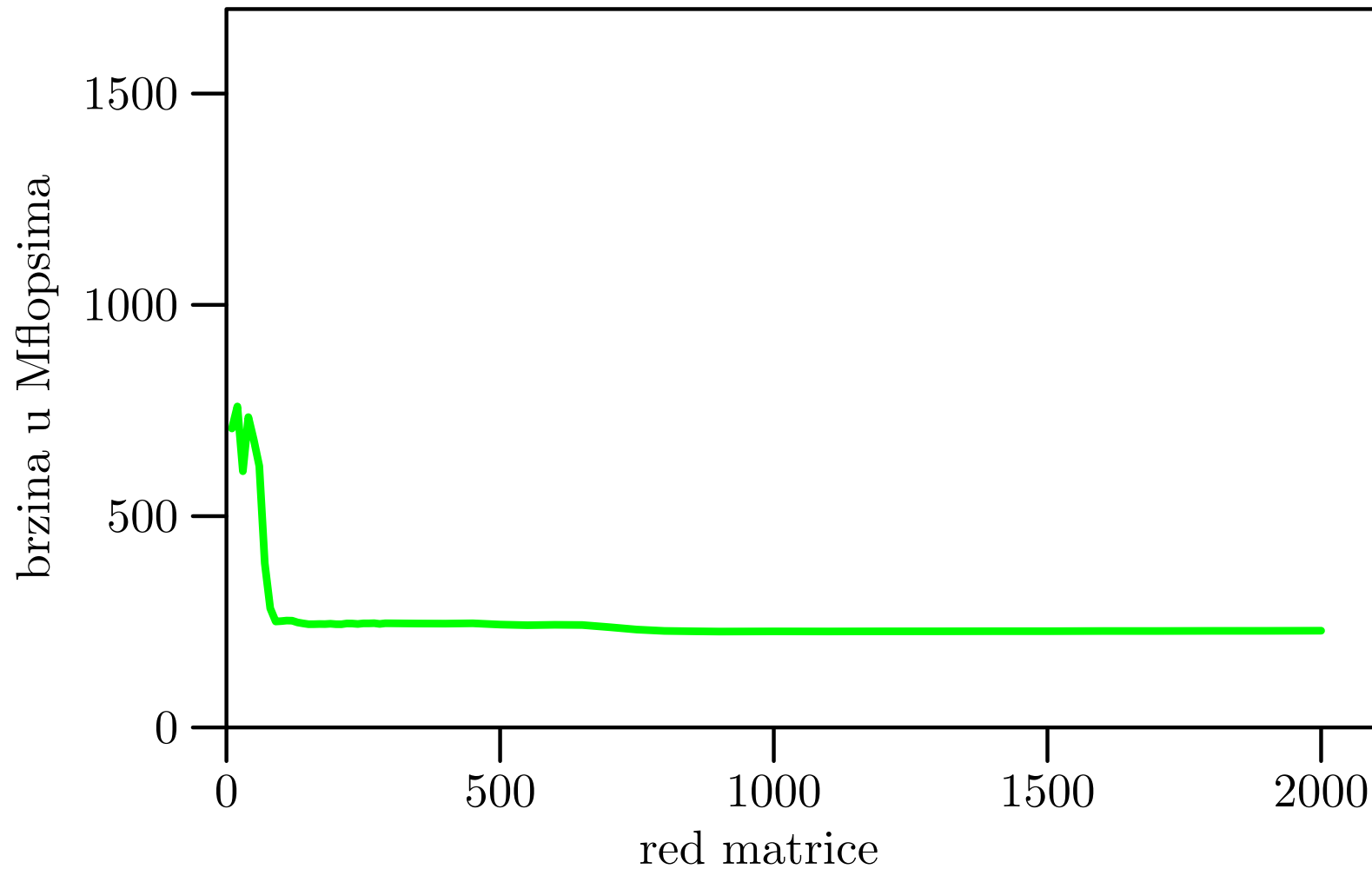
BabyBlue, CVF, normal

Compaq Visual Fortran:

- normalna optimizacija:
 - prvo 6 pojedinačnih slika, leksikografskim redom, po petljama,
 - a zatim, zajednički graf za svih 6 petlji.
- fast optimizacija:
 - permutira petlje, tako da svih 6 petlji daje gotovo istu brzinu.
- Usporedba:
 - najbrže petlje jki u fast optimizaciji i
 - MKL-ovog algoritma DGEMM.

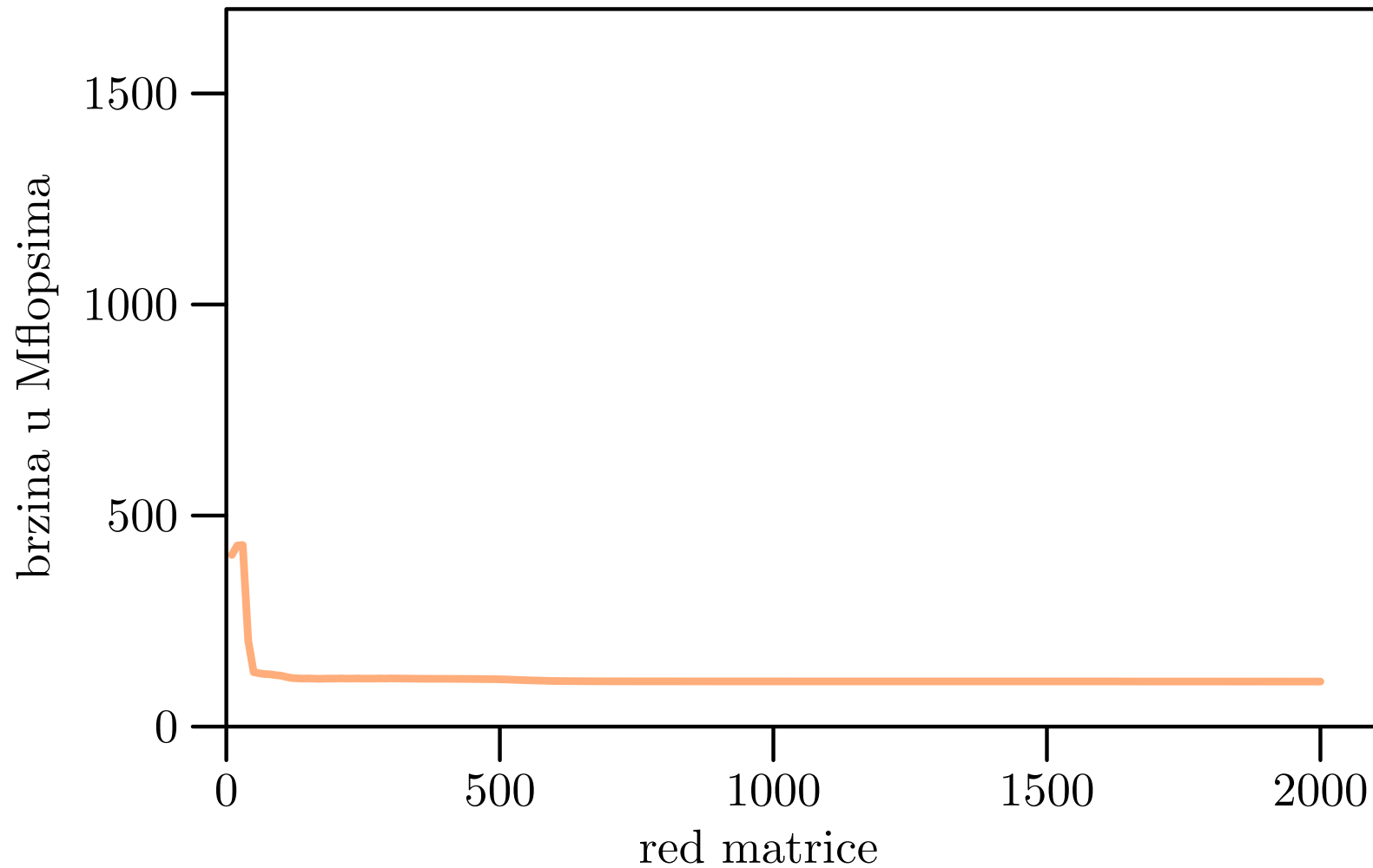
BabyBlue, CVF, normal — ijk

Pentium 4/660, 3.6 GHz, CVF, normal – Množenje matrica ijk

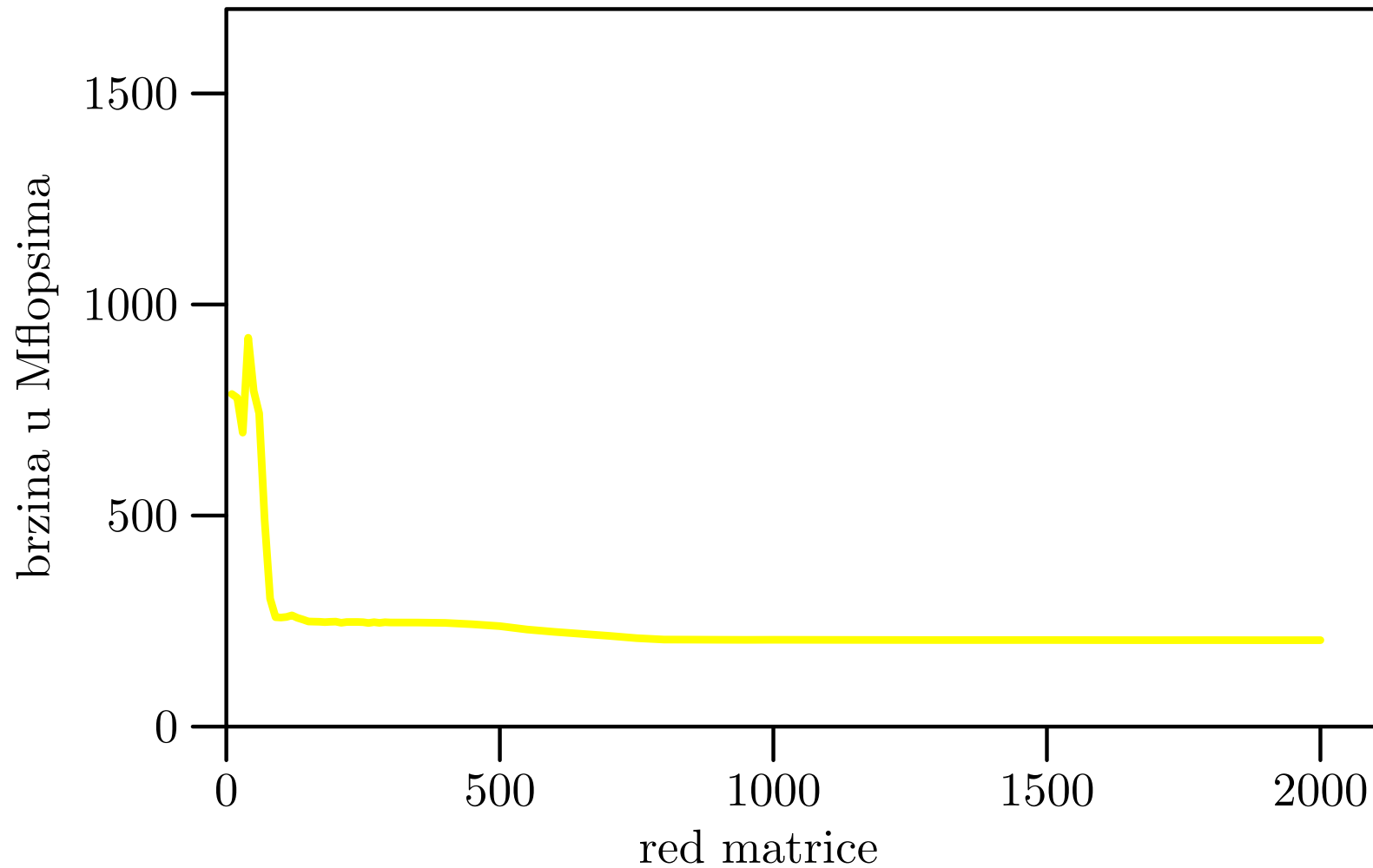
BabyBlue, CVF, normal — ikj

Pentium 4/660, 3.6 GHz, CVF, normal – Množenje matrica ikj

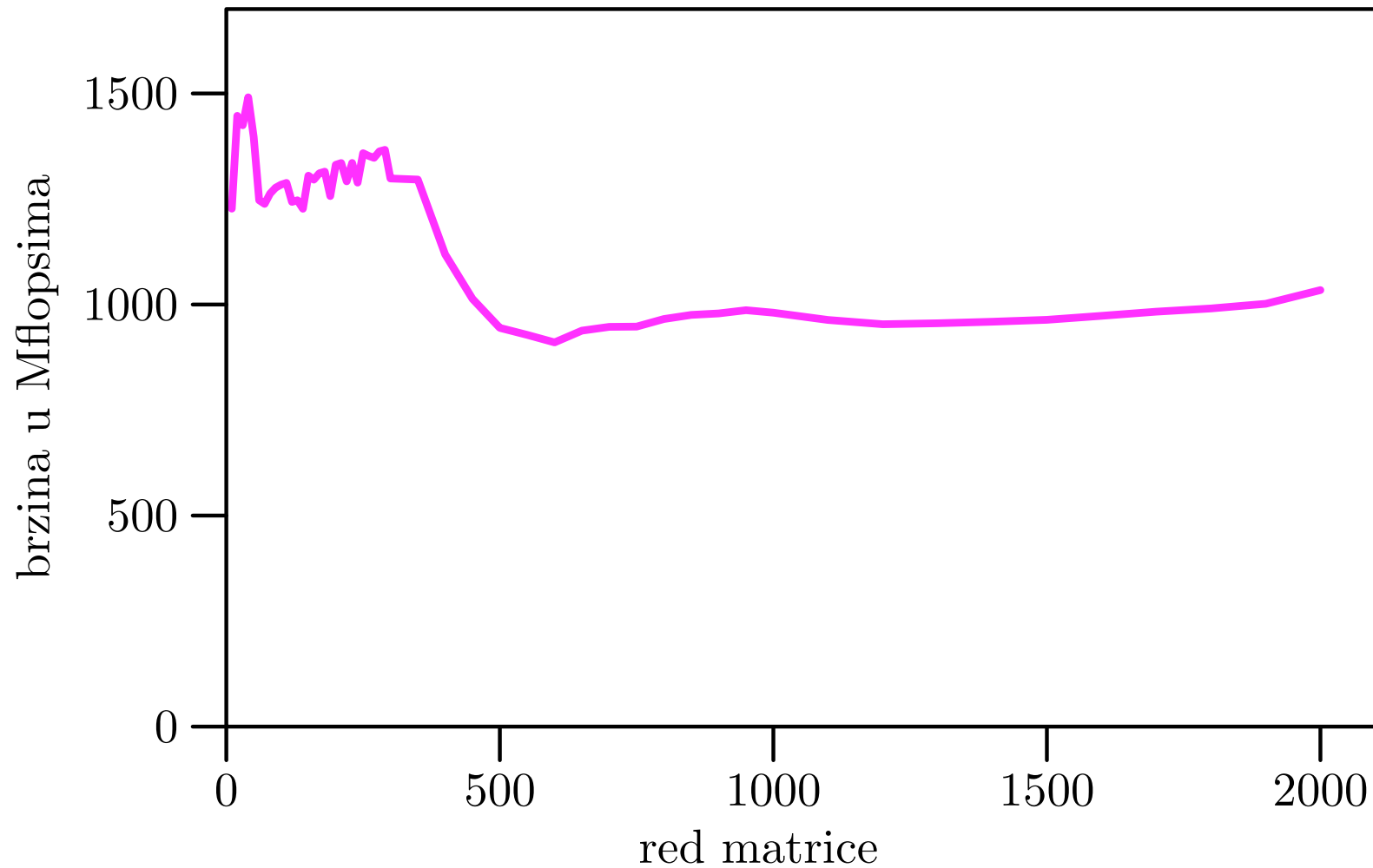
BabyBlue, CVF, normal — jik

Pentium 4/660, 3.6 GHz, CVF, normal – Množenje matrica jik

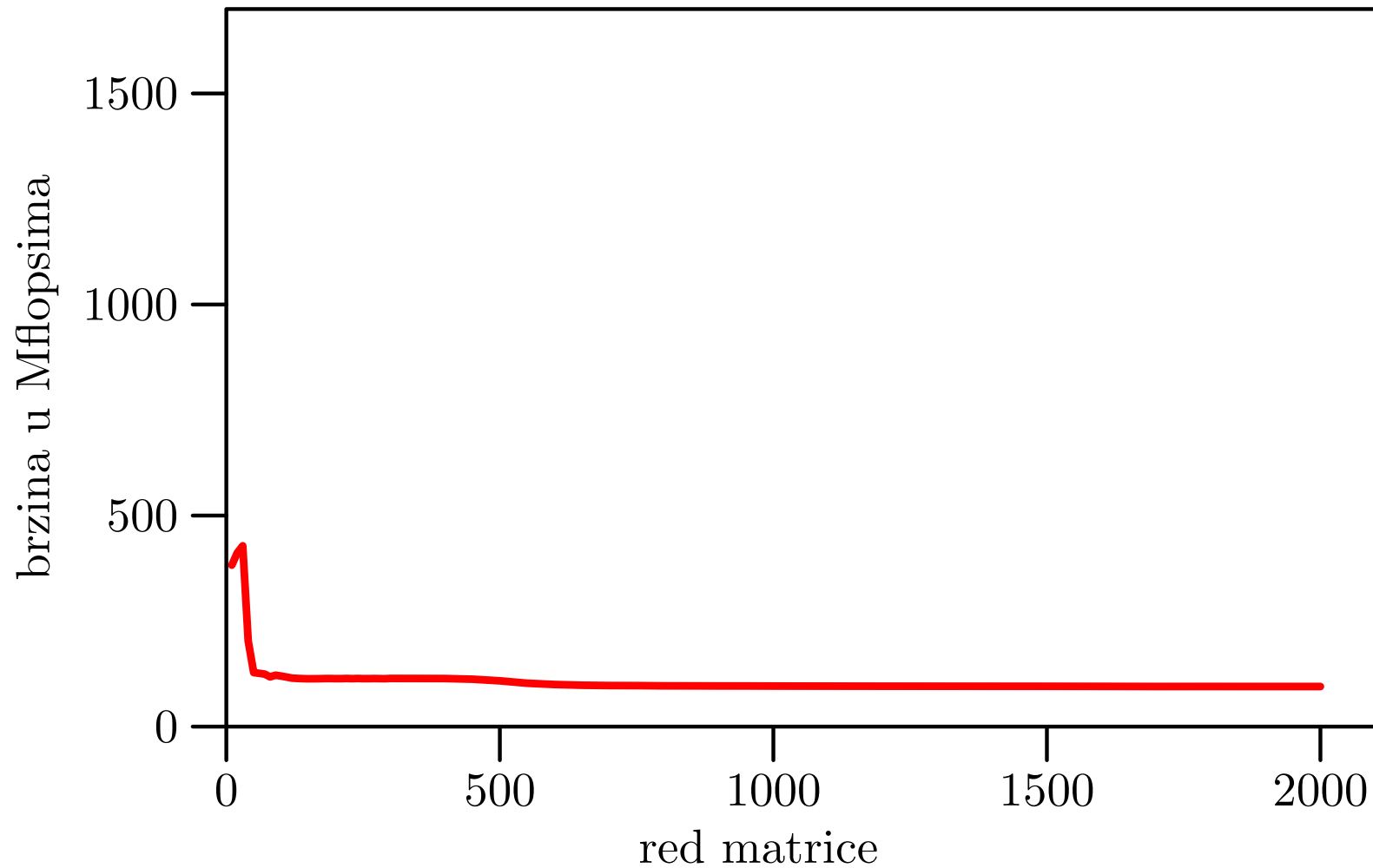
BabyBlue, CVF, normal — jki

Pentium 4/660, 3.6 GHz, CVF, normal – Množenje matrica jki

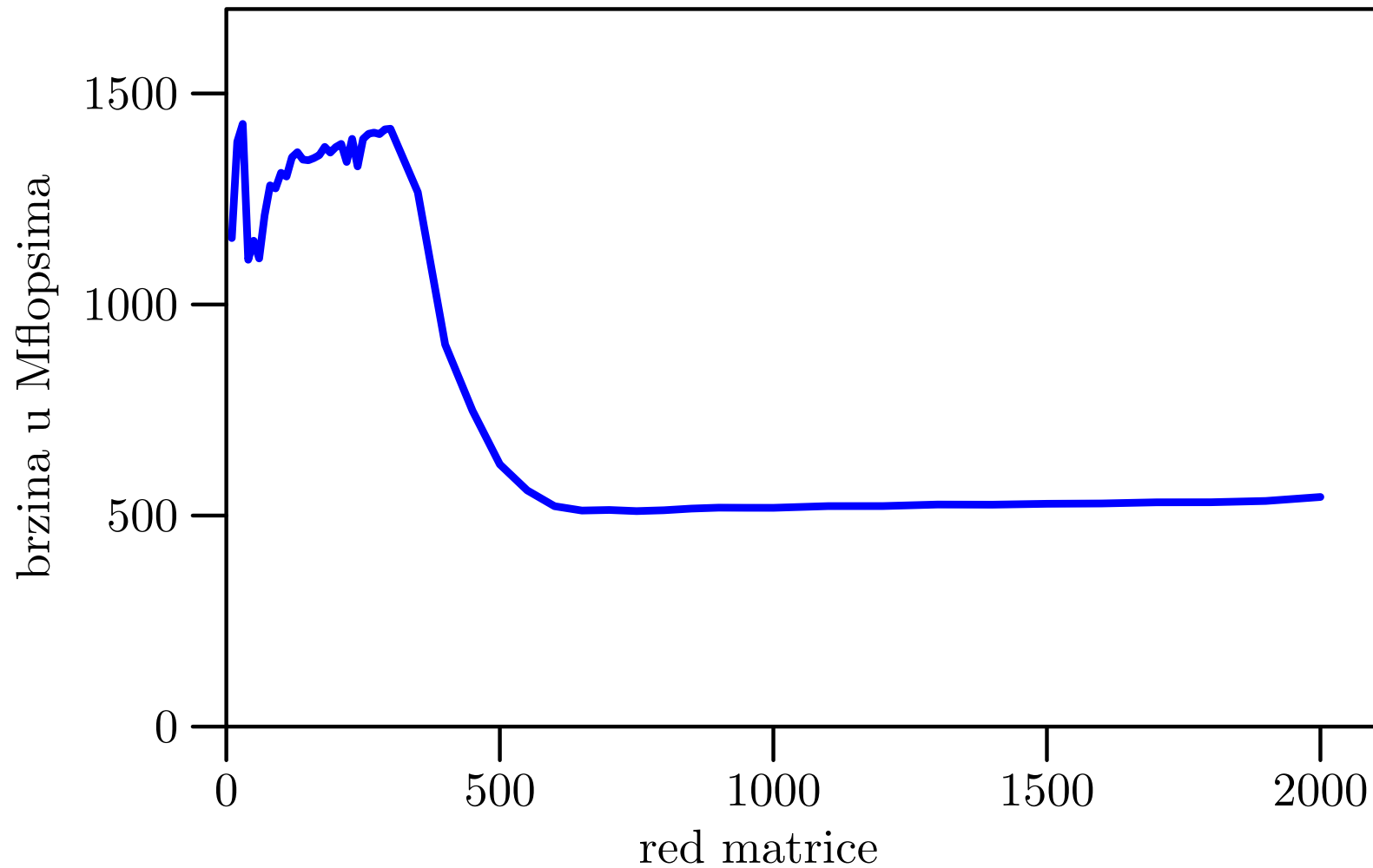
BabyBlue, CVF, normal — *kij*

Pentium 4/660, 3.6 GHz, CVF, normal – Množenje matrica *kij*

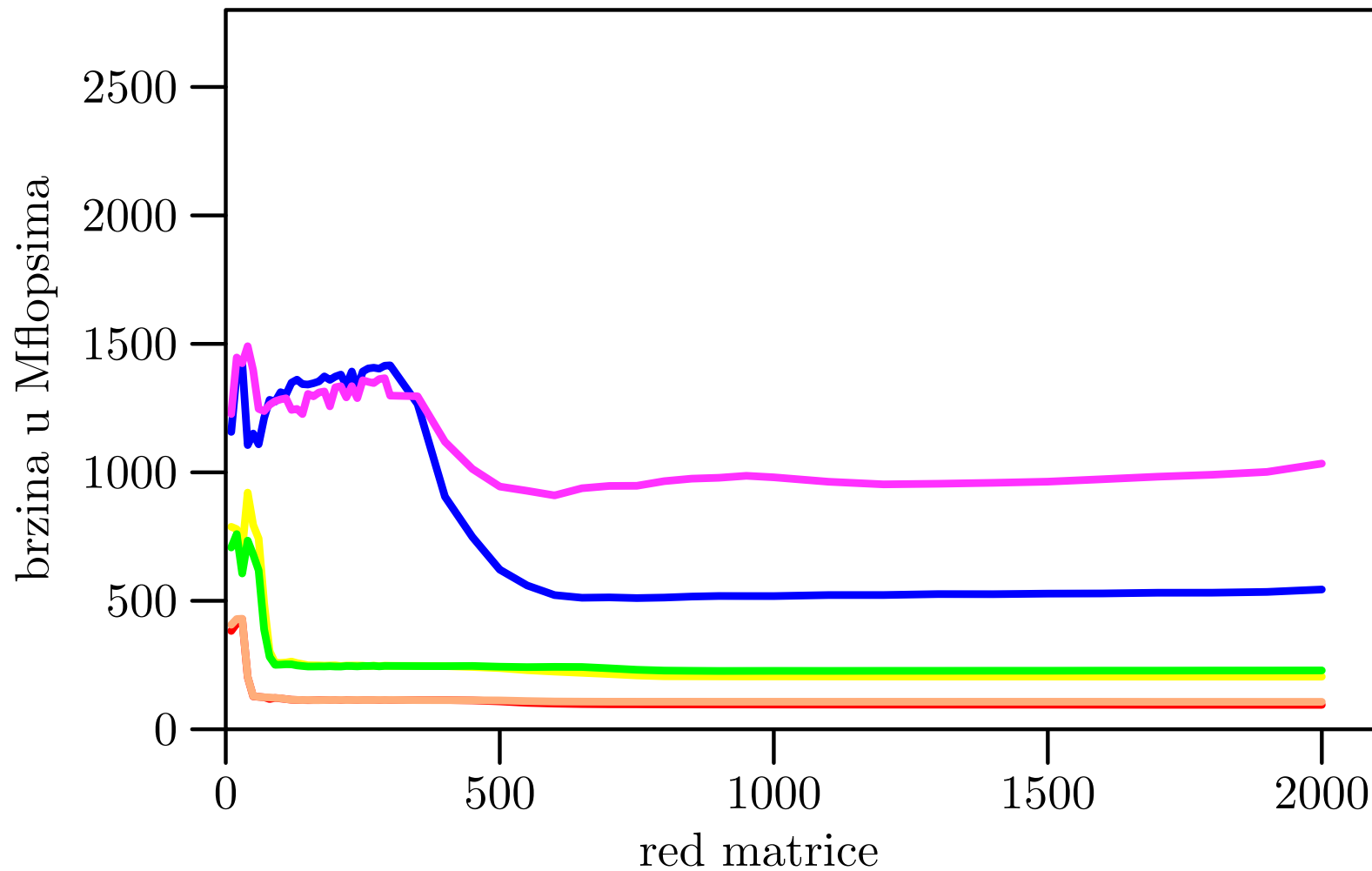
BabyBlue, CVF, normal — kji

Pentium 4/660, 3.6 GHz, CVF, normal – Množenje matrica kji

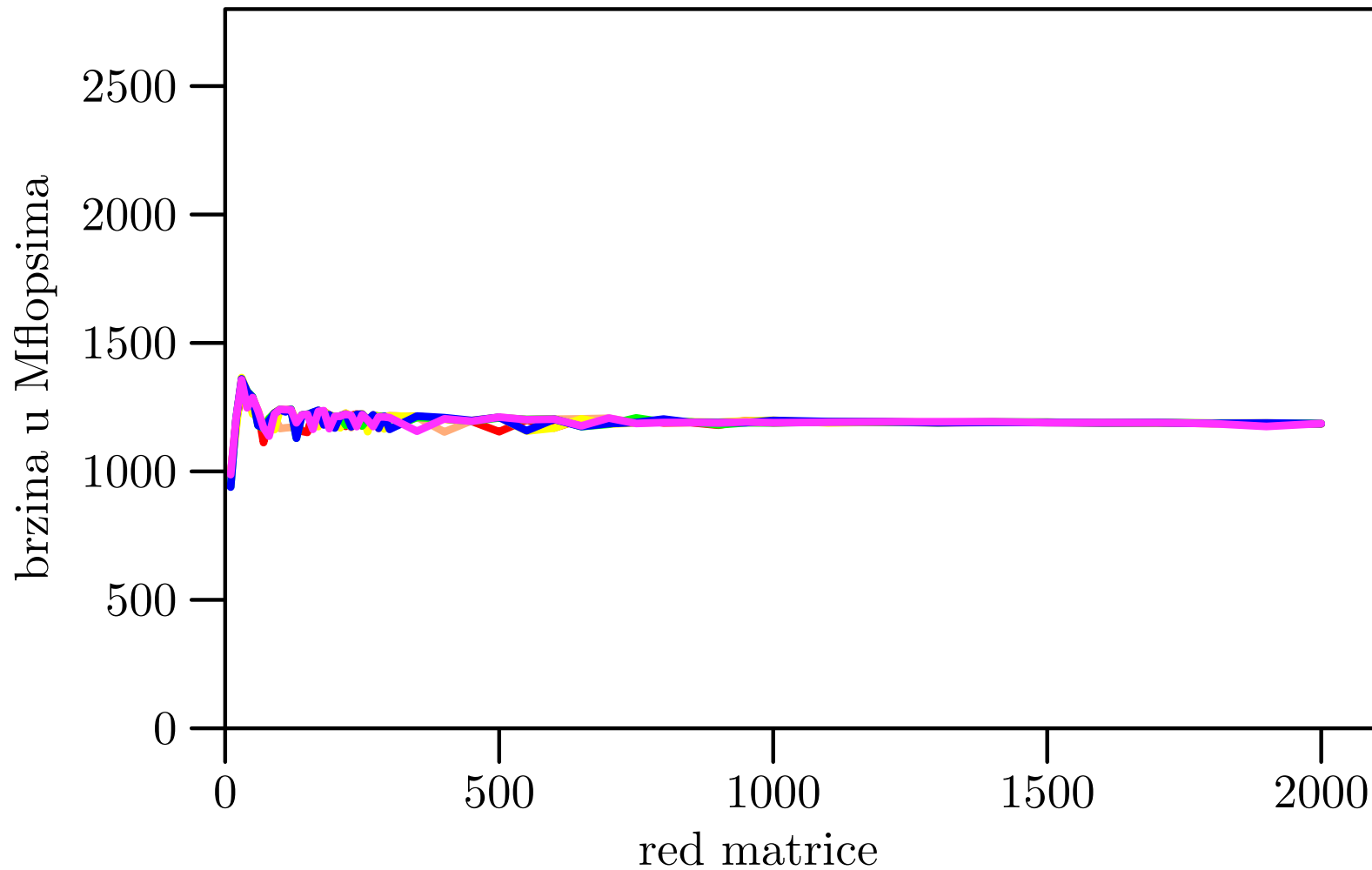
BabyBlue, CVF, normal

Pentium 4/660, 3.6 GHz, CVF, normal – Množenje matrica

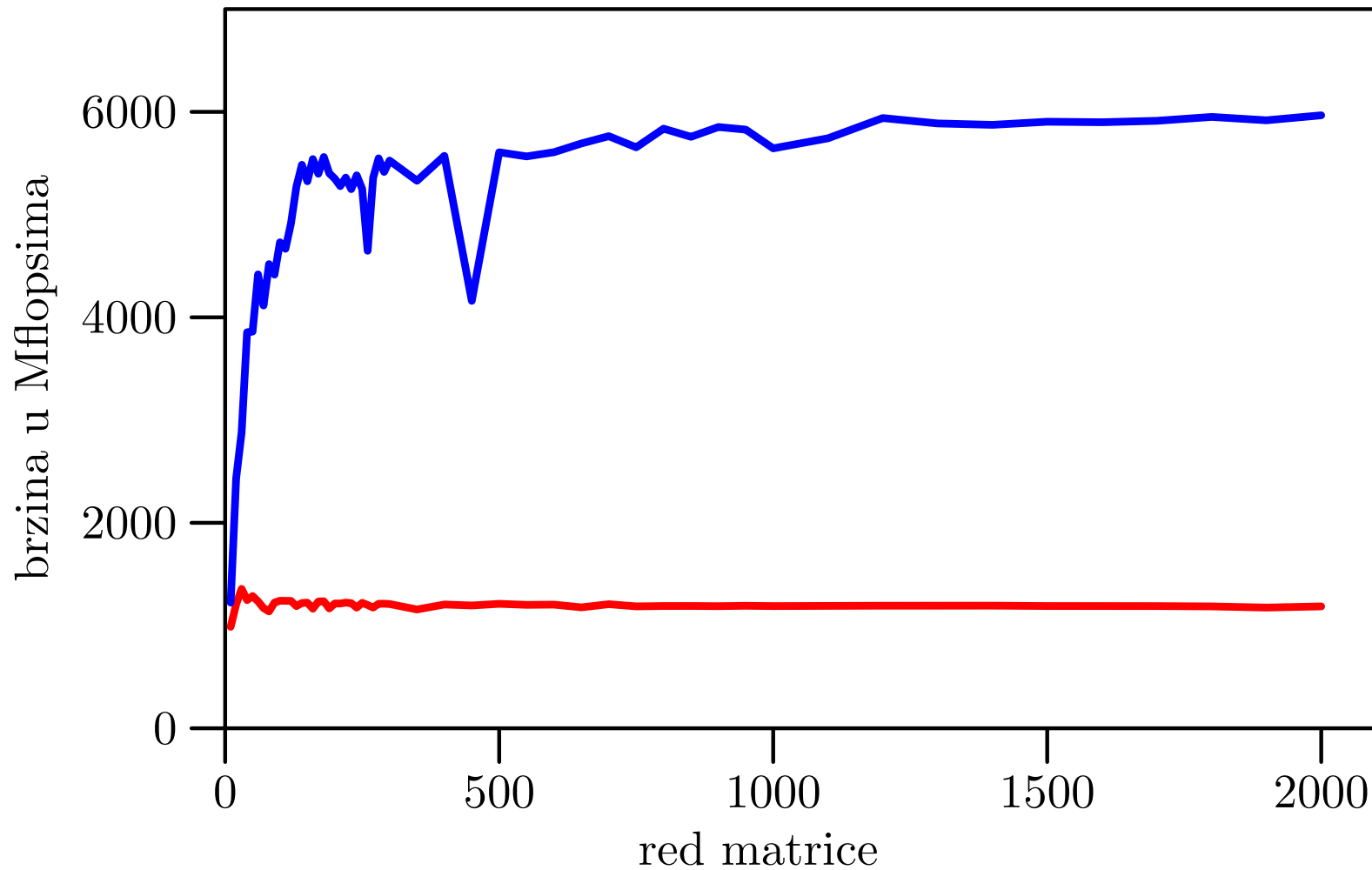
BabyBlue, CVF, fast

Pentium 4/660, 3.6 GHz, CVF, fast – Množenje matrica

BabyBlue, CVF, fast — najbrži i MKL

Pentium 4/660, 3.6 GHz, CVF, MKL – Množenje matrica

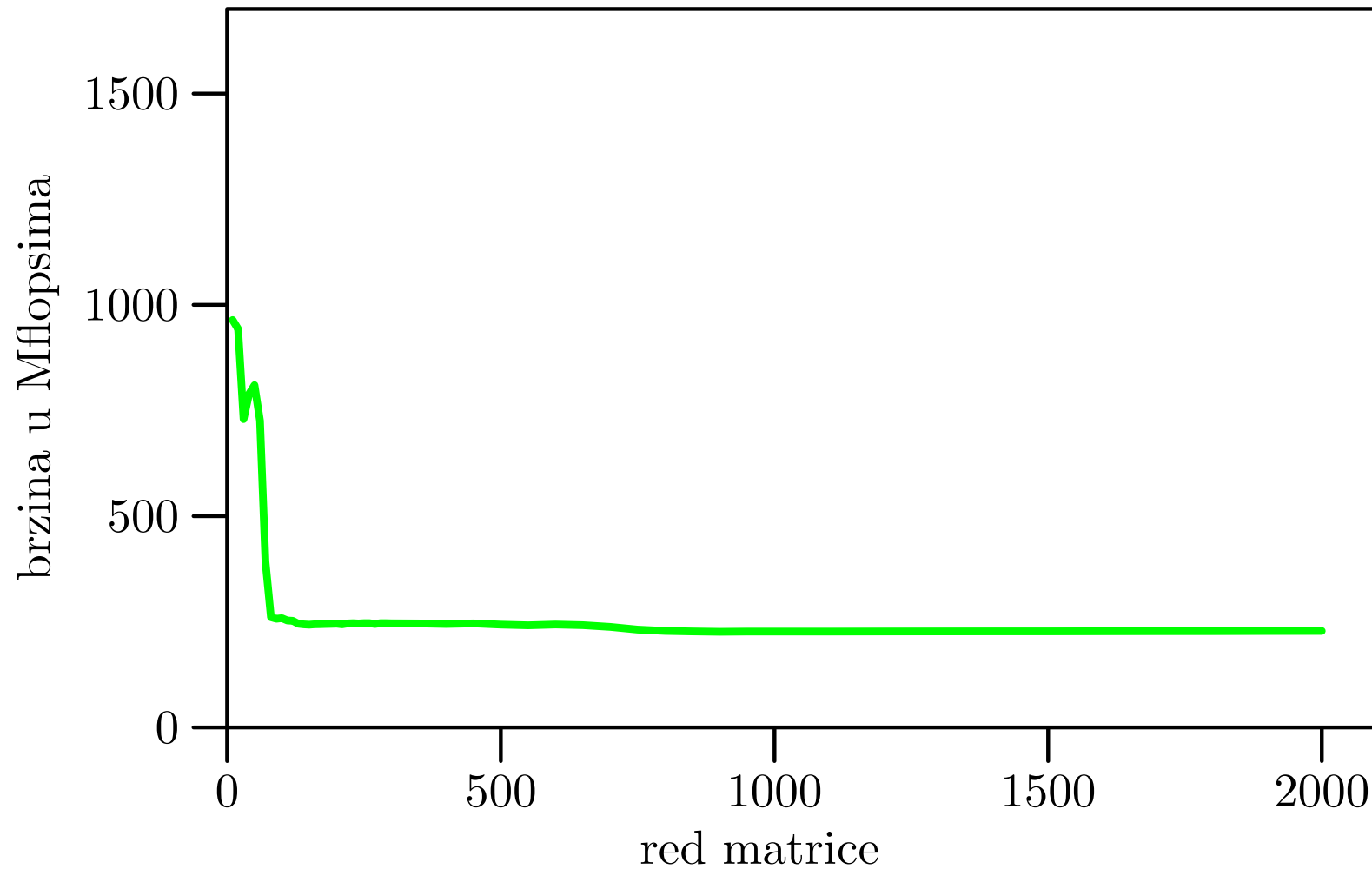
BabyBlue, IVF, normal

Intel Visual Fortran:

- normalna optimizacija:
 - prvo 6 pojedinačnih slika, leksikografskim redom, po petljama,
 - a zatim, zajednički graf za svih 6 petlji.
- fast optimizacija:
 - permutira petlje,
 - tako da imamo 3 para petlji s gotovo istom brzinom.
- Usporedba:
 - najbrže petlje jki u fast optimizaciji i
 - MKL-ovog algoritma DGEMM.

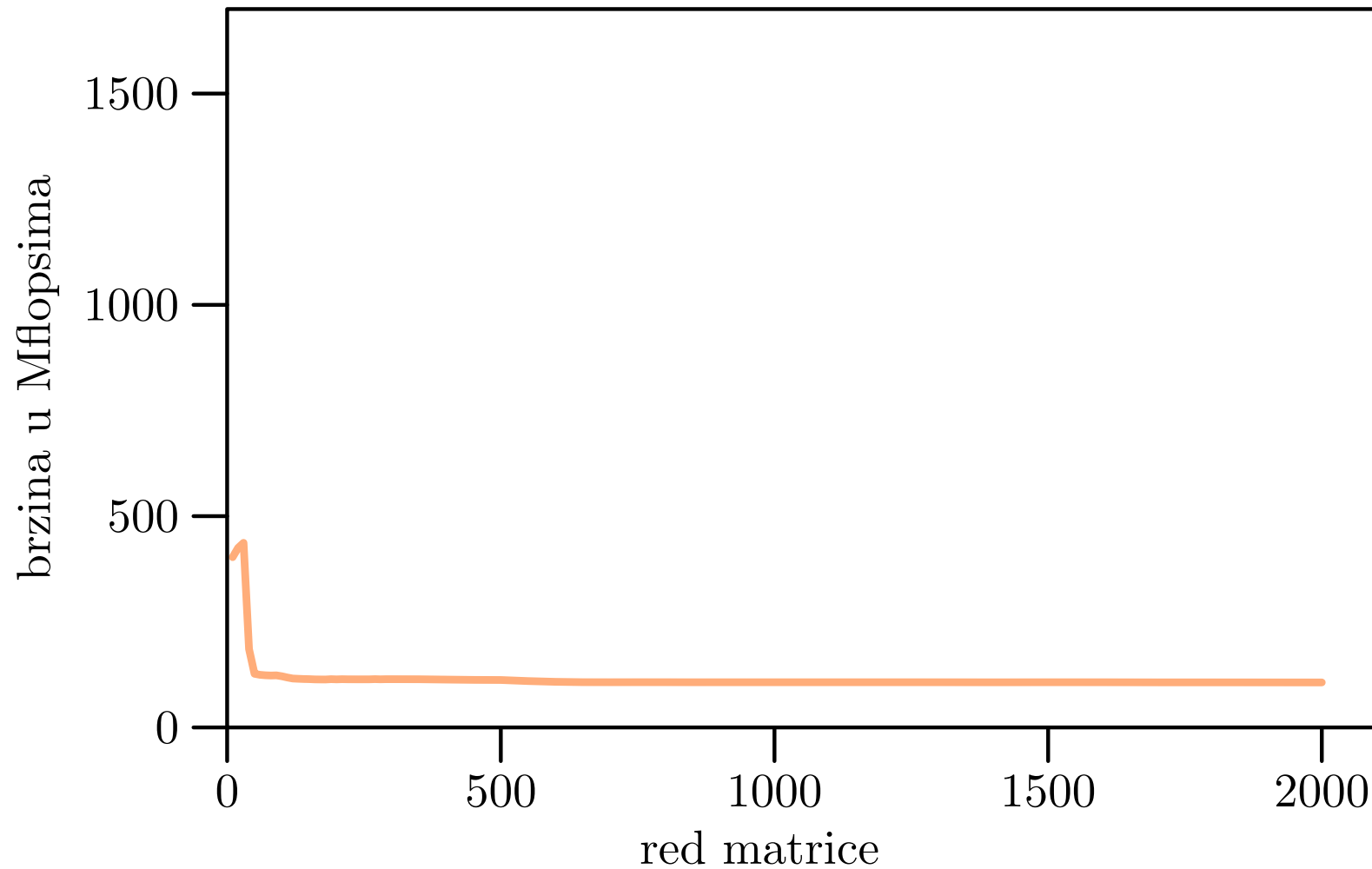
BabyBlue, IVF, normal — ijk

Pentium 4/660, 3.6 GHz, IVF, normal – Množenje matrica ijk

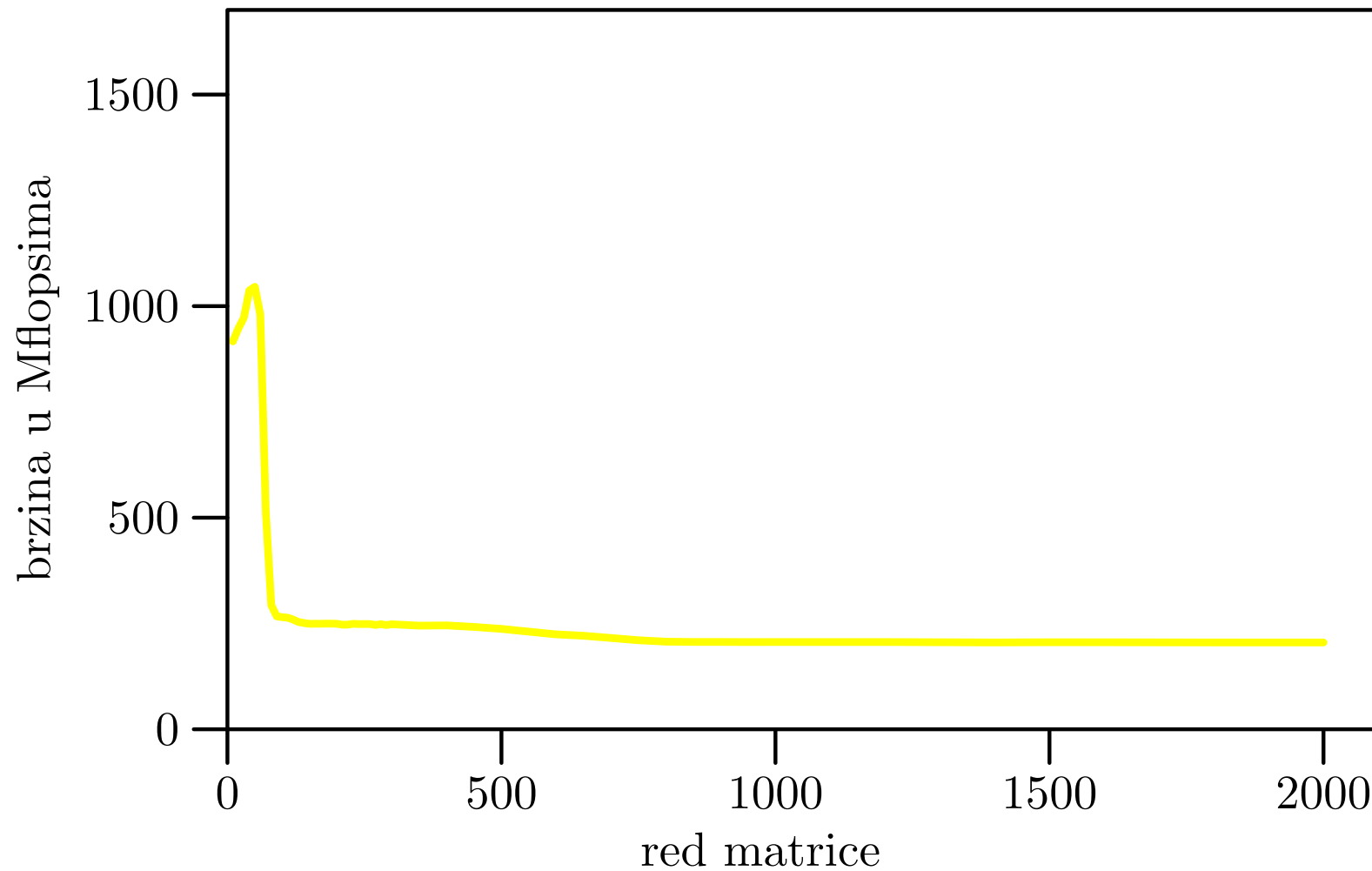
BabyBlue, IVF, normal — ikj

Pentium 4/660, 3.6 GHz, IVF, normal – Množenje matrica ikj

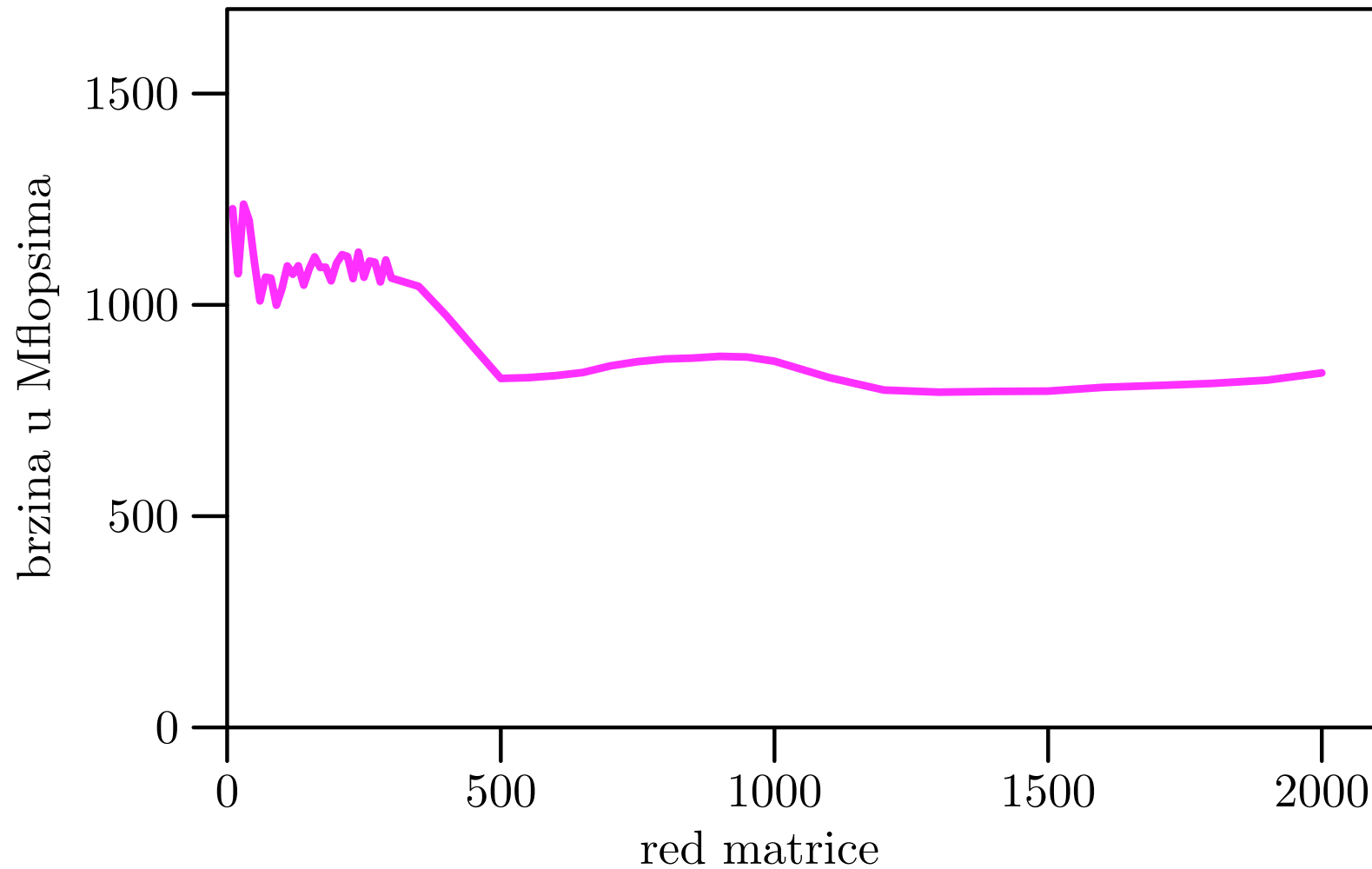
BabyBlue, IVF, normal — jik

Pentium 4/660, 3.6 GHz, IVF, normal – Množenje matrica jik

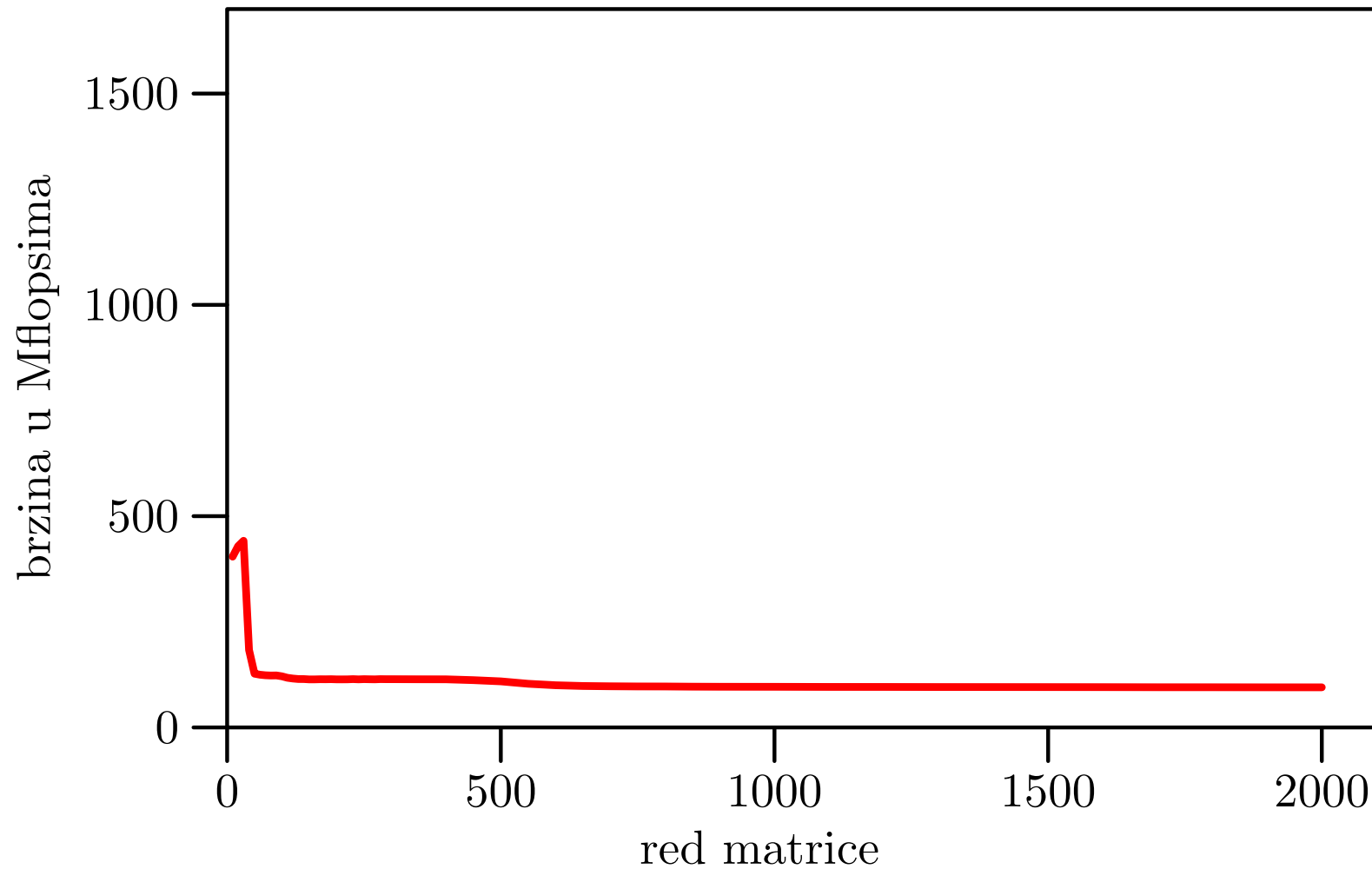
BabyBlue, IVF, normal — jki

Pentium 4/660, 3.6 GHz, IVF, normal – Množenje matrica jki

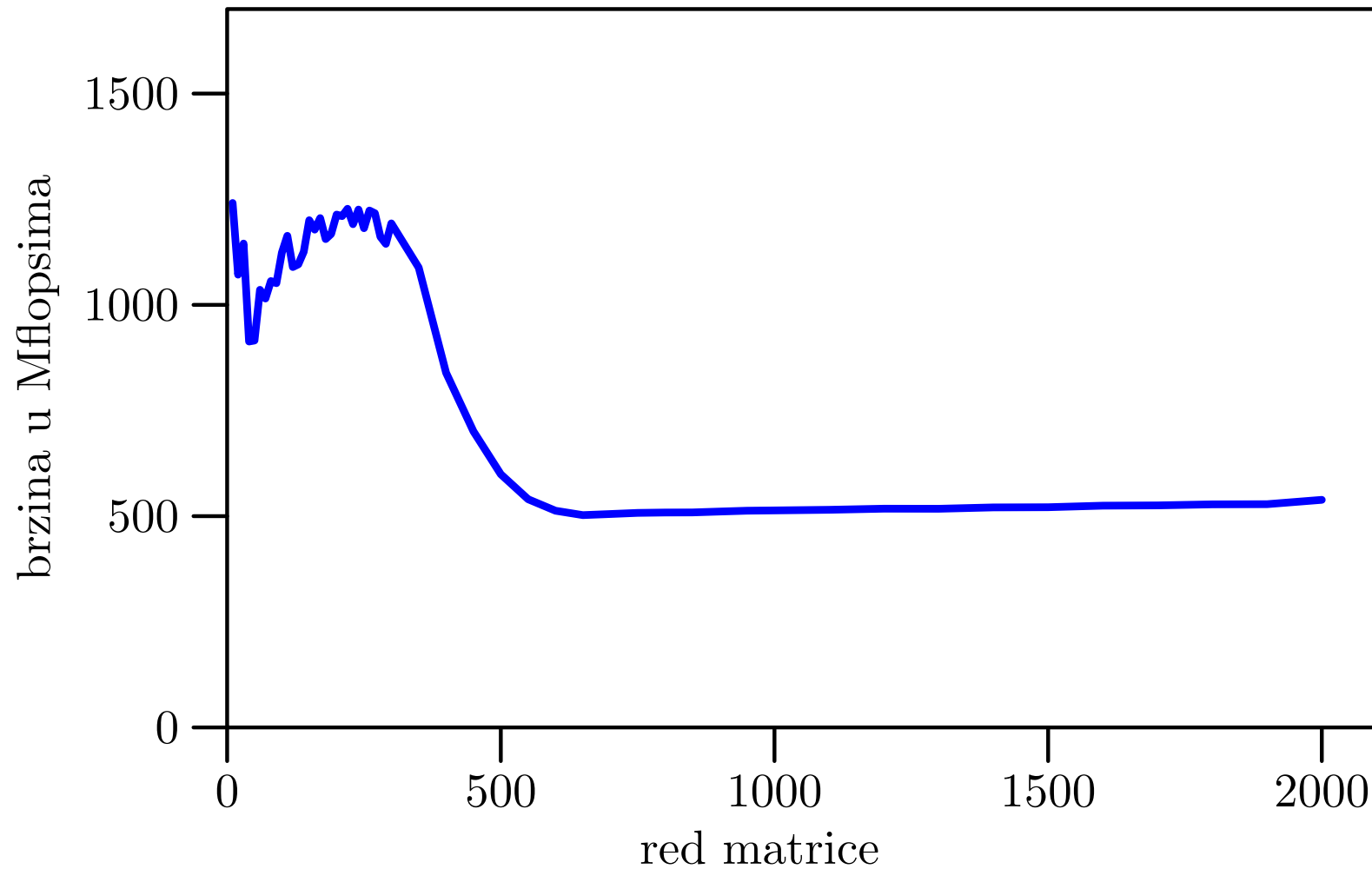
BabyBlue, IVF, normal — kij

Pentium 4/660, 3.6 GHz, IVF, normal – Množenje matrica kij

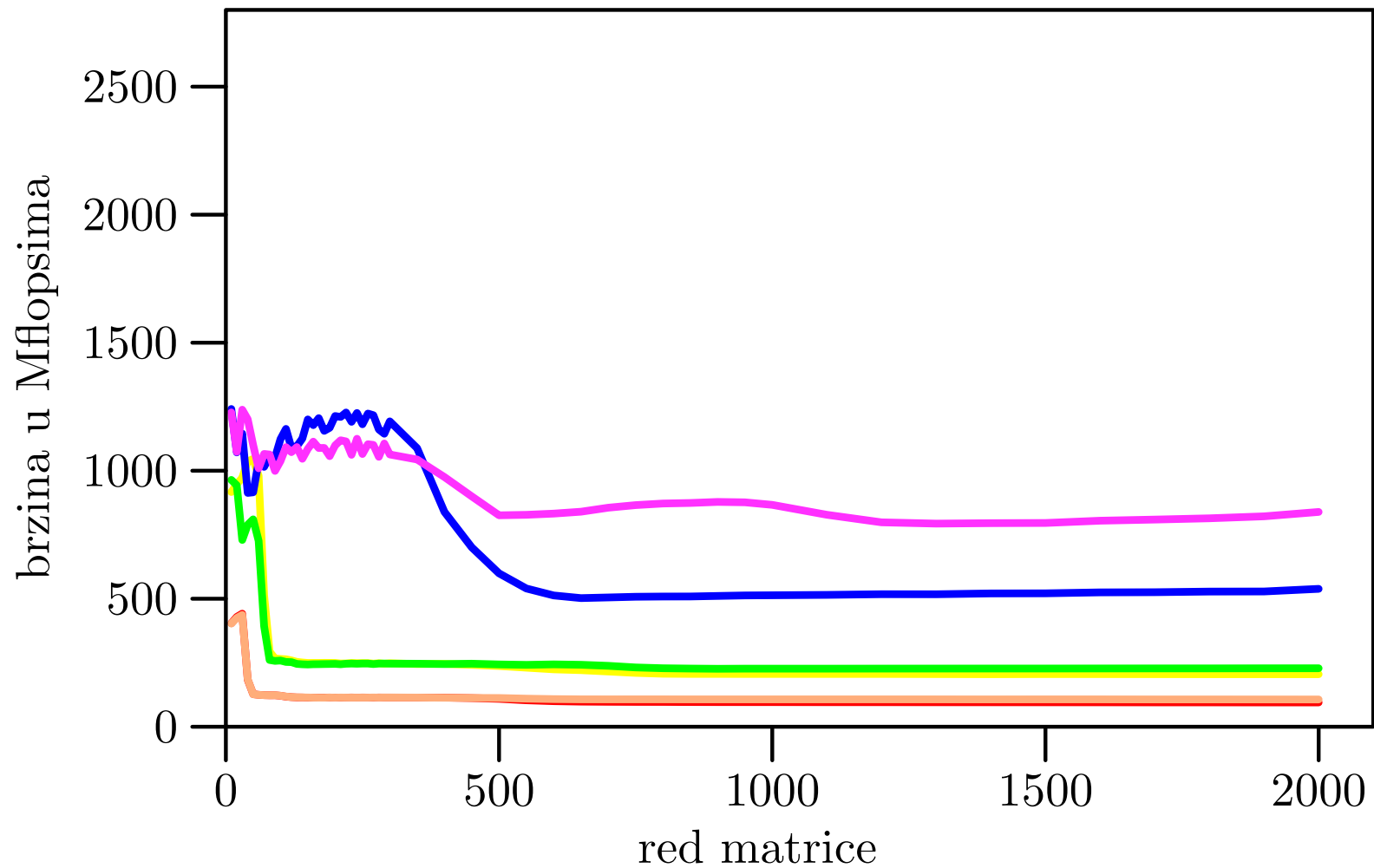
BabyBlue, IVF, normal — kji

Pentium 4/660, 3.6 GHz, IVF, normal – Množenje matrica kji

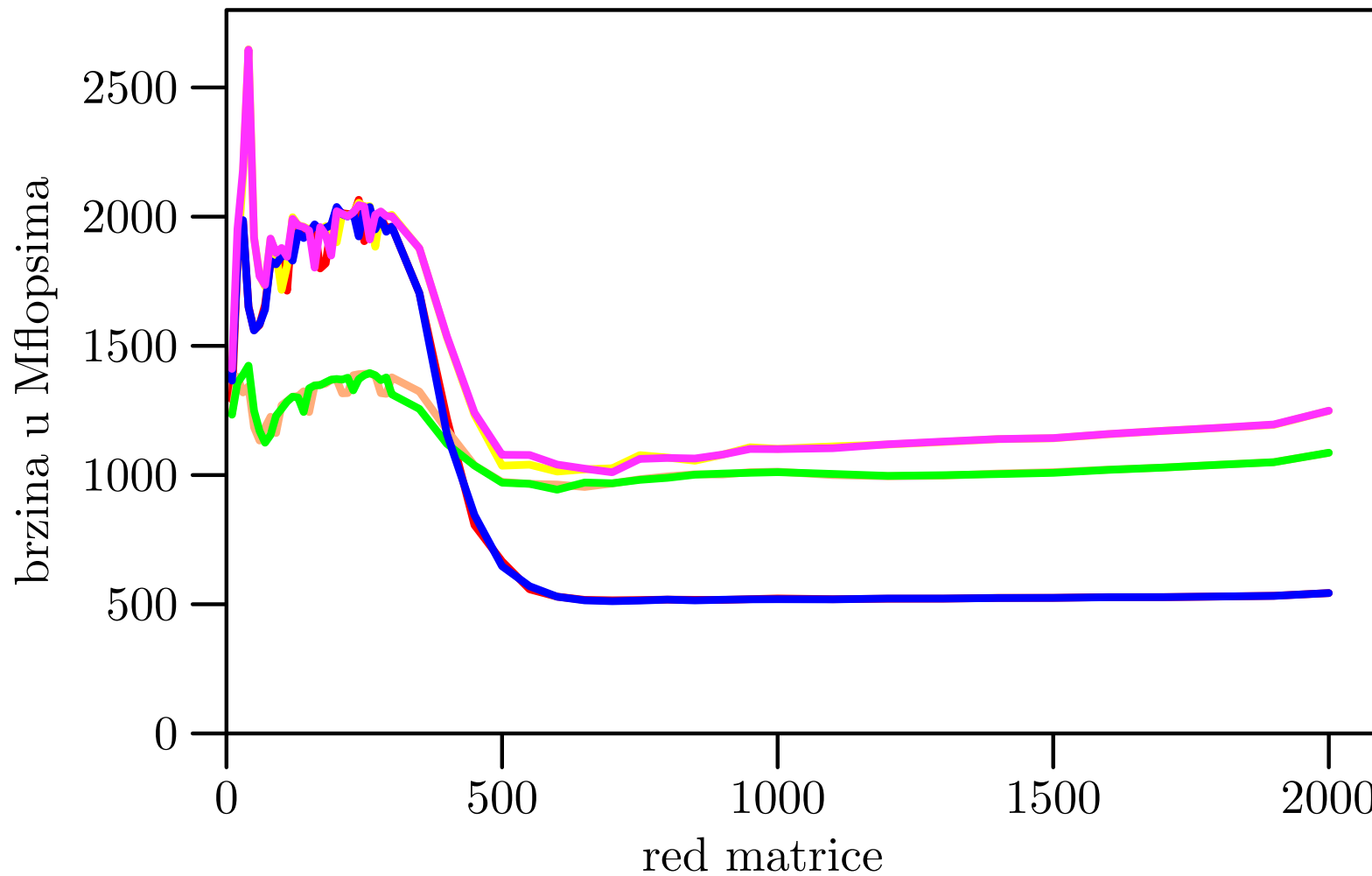
BabyBlue, IVF, normal

Pentium 4/660, 3.6 GHz, IVF, normal – Množenje matrica

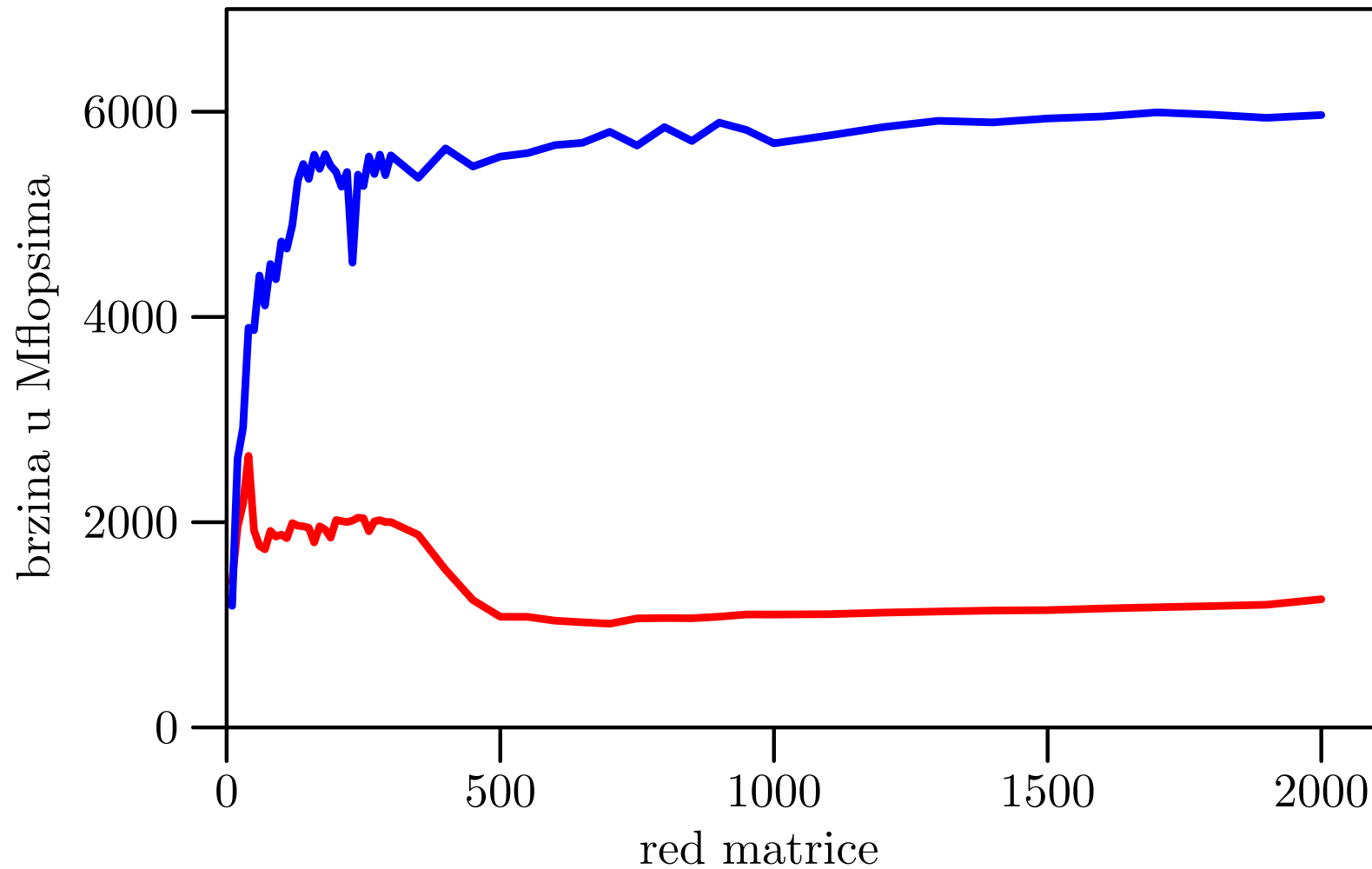
BabyBlue, IVF, fast

Pentium 4/660, 3.6 GHz, IVF, fast – Množenje matrica

BabyBlue, IVF, fast — najbrži i MKL

Pentium 4/660, 3.6 GHz, IVF, MKL – Množenje matrica

Tablica brzina za velike n

Usporedba brzina (u Mflops) samo na BabyBlue:

- po petljama (uključivo i MKL),
- za normal i fast opcije kod oba kompilera.

Petlja	normal CVF	normal IVF	fast CVF	fast IVF
ijk	229.0	228.4	1186.3	1086.4
ikj	106.7	106.5	1186.5	1086.0
jik	204.8	205.1	1185.3	1248.7
jki	1034.2	839.0	1186.4	1249.1
kij	95.0	94.9	1185.1	543.3
kji	544.0	538.6	1185.7	543.3
MKL	5945.7	5967.3	5966.5	5967.6

Ostala računala

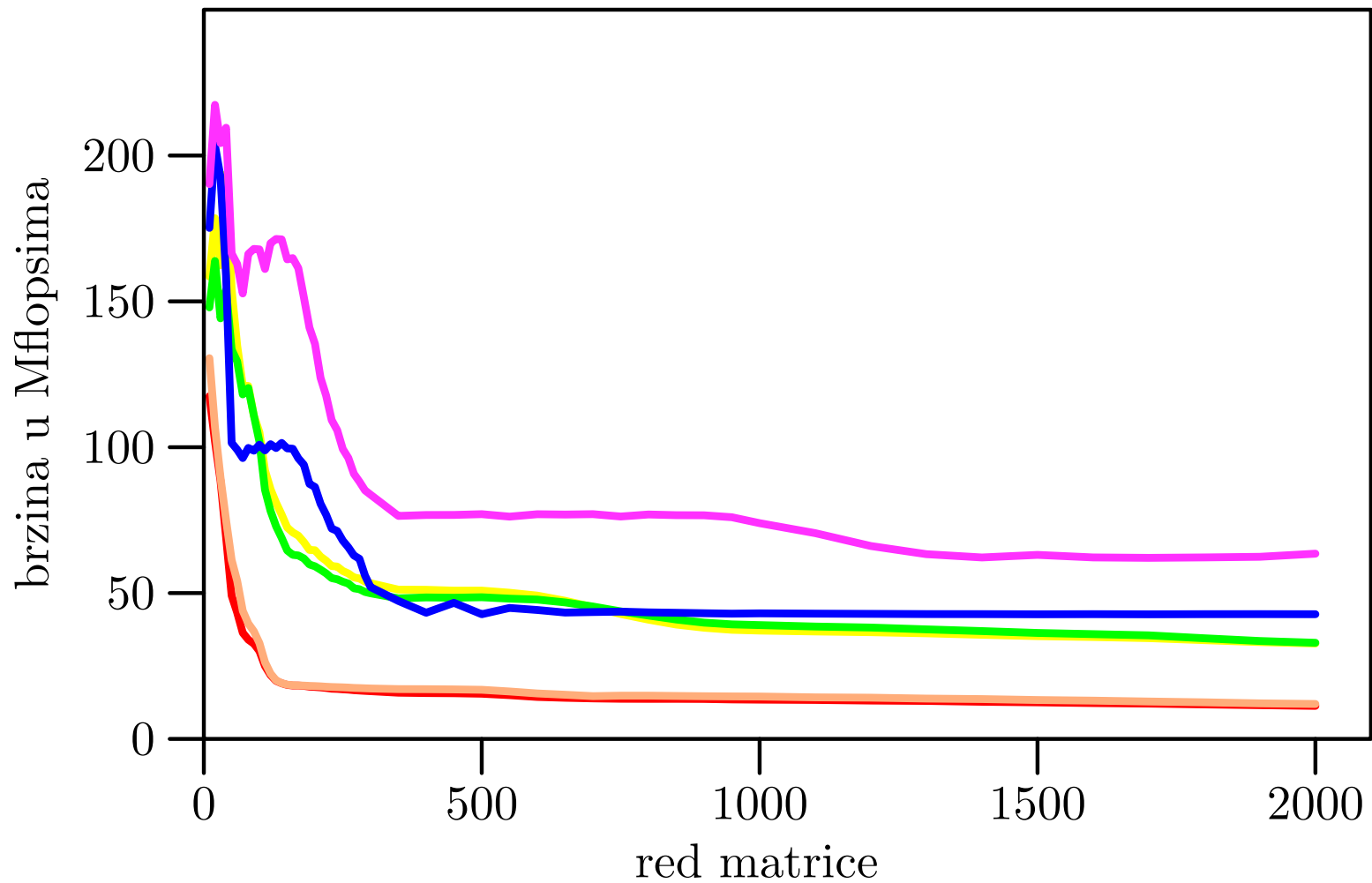
Vrlo **slično** ponašanje **brzina** za **petlje** vidi se i na ostalim računalima.

Grafovi su “**skraćeni**” tako da sadrže redom:

- 📍 usporedbu **brzina** svih **6** petlji za **normal** i **fast** opcije kompilera (samo CVF),
- 📍 usporedbu **najbrže fast** petlje **MKL-a**.

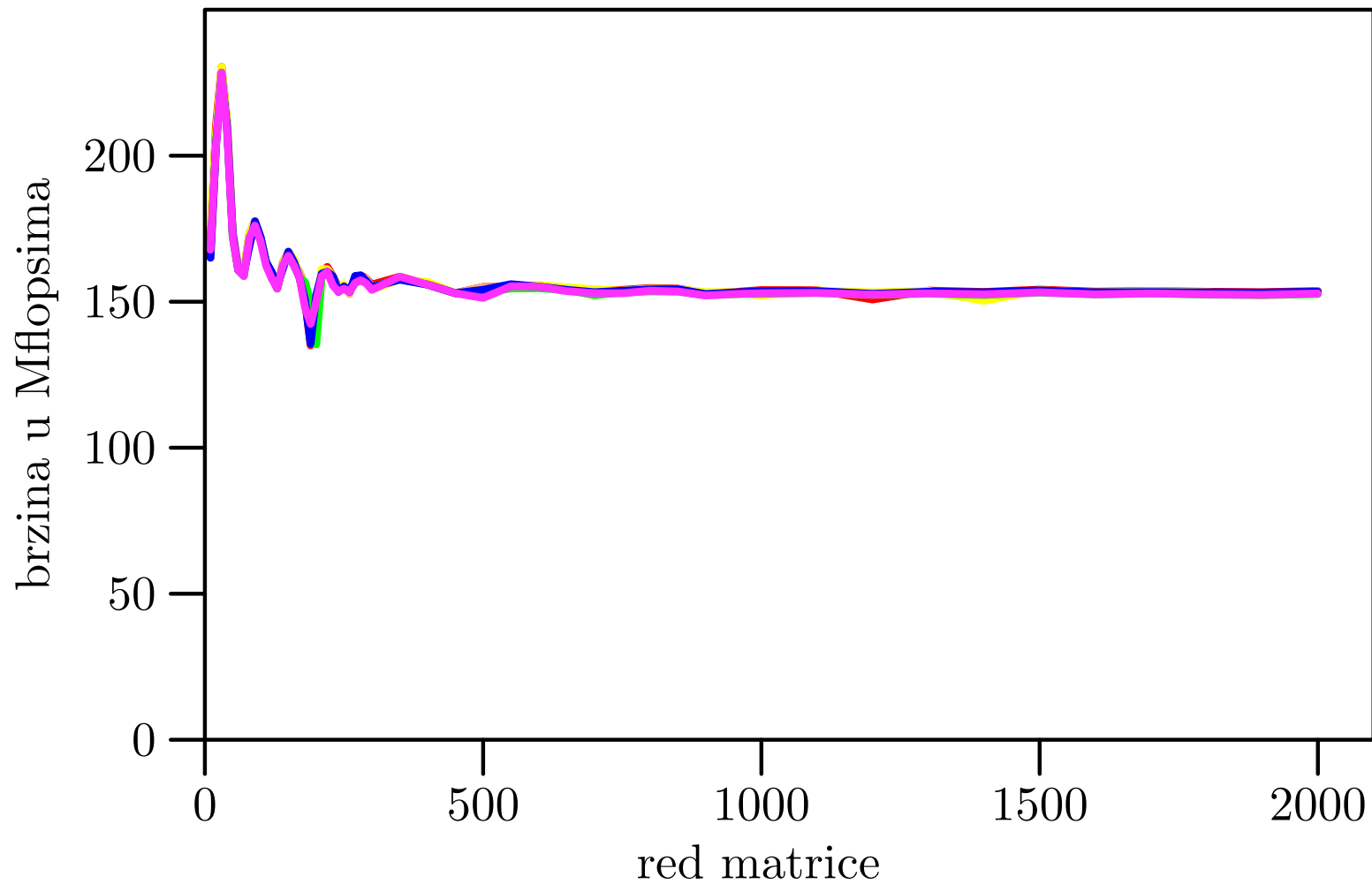
Klamath5, CVF, normal

Pentium III, 500 MHz, CVF, normal – Množenje matrica

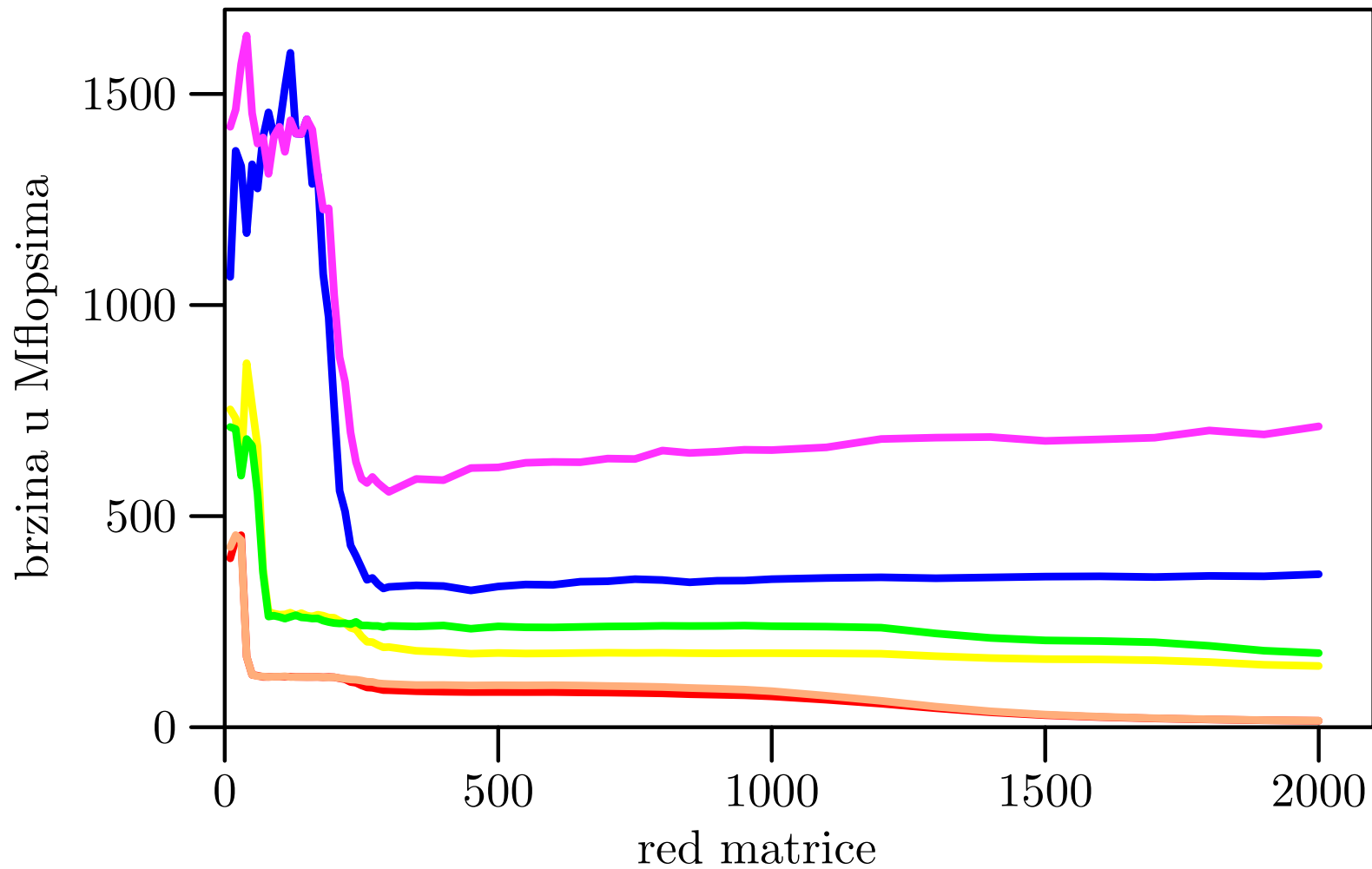
Klamath5, CVF, fast

Pentium III, 500 MHz, CVF, fast – Množenje matrica

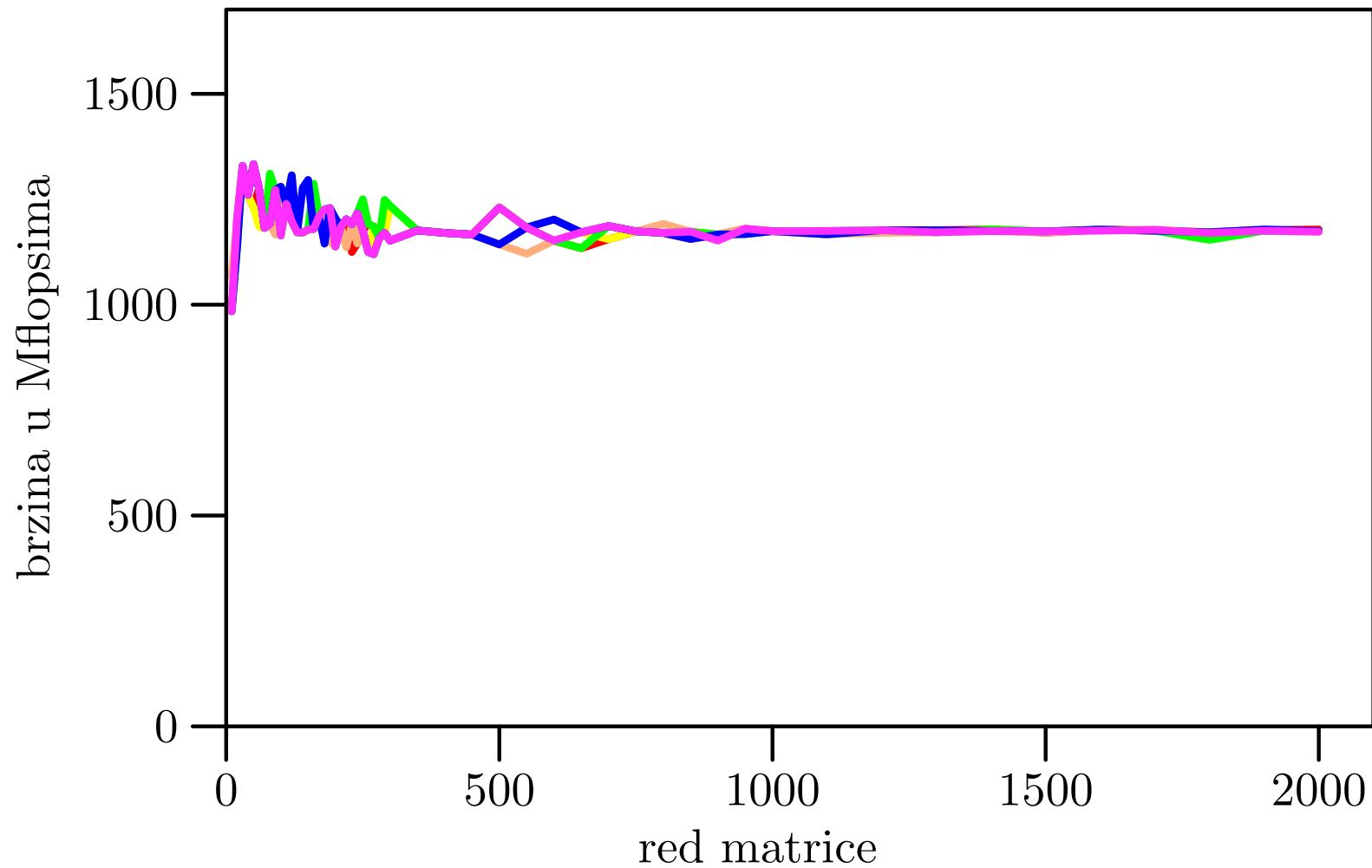
Veliki, CVF, normal

Pentium 4, 3.0 GHz, CVF, normal – Množenje matrica

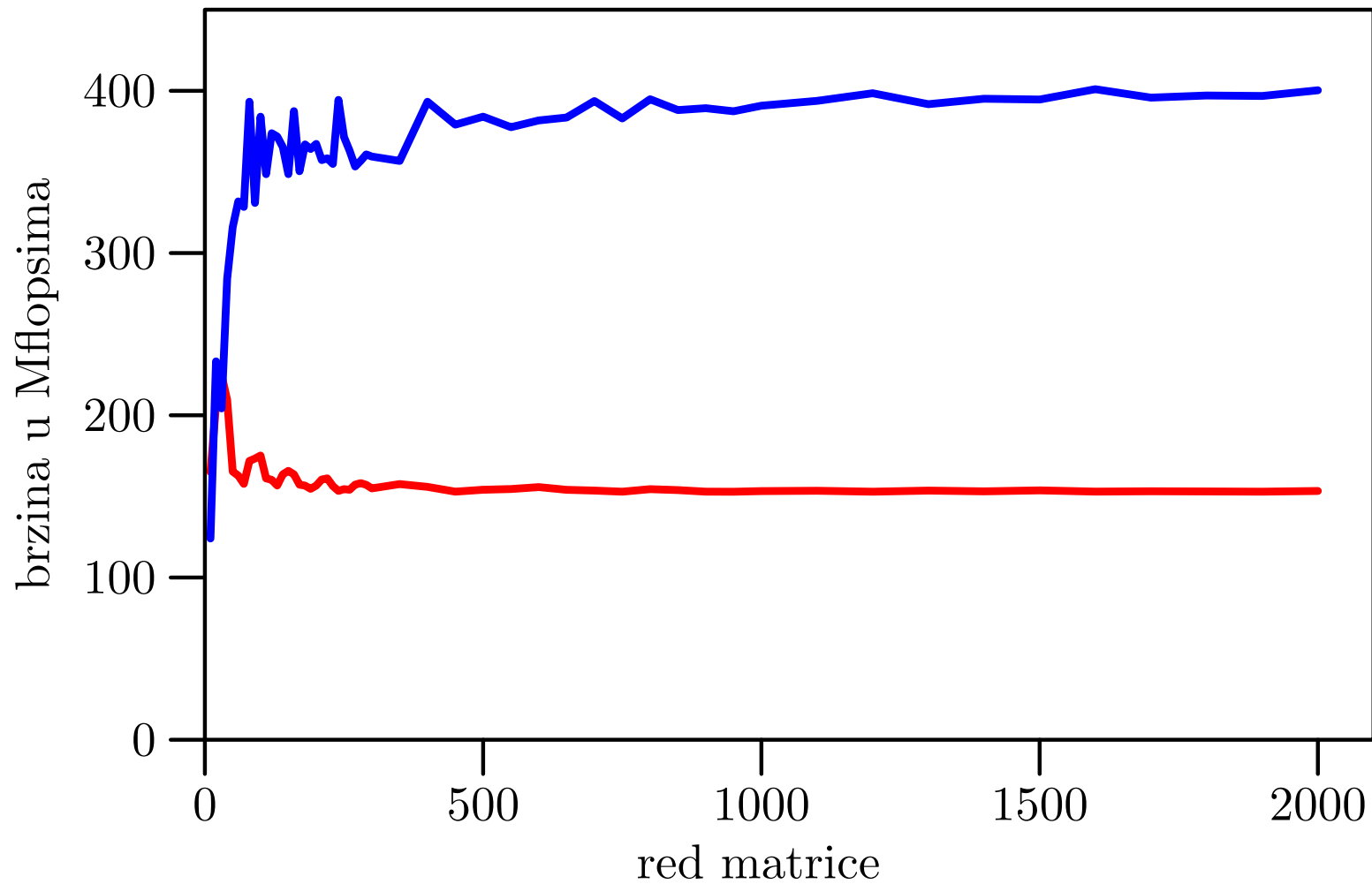
Veliki, CVF, fast

Pentium 4, 3.0 GHz, CVF, fast – Množenje matrica

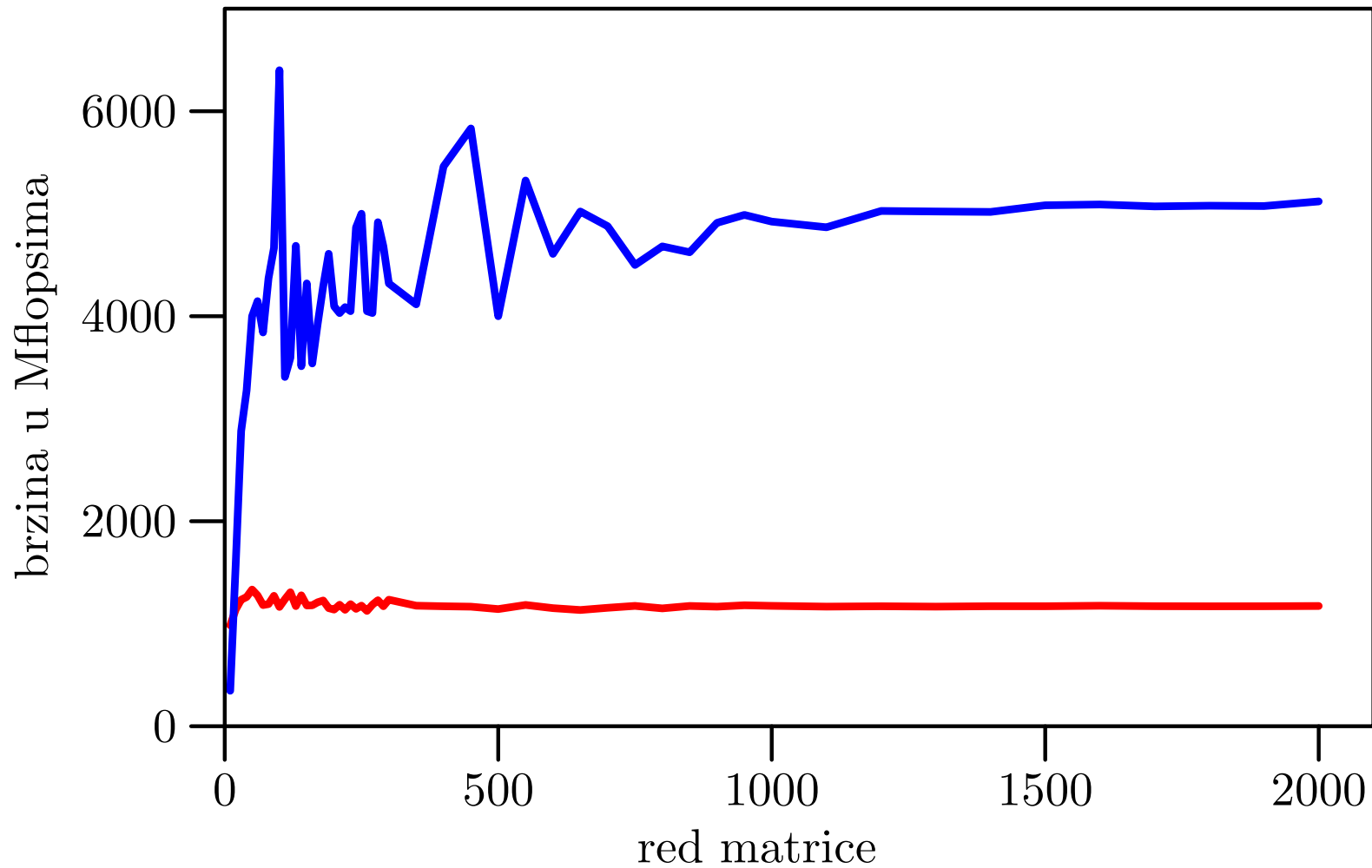
Klamath5, CVF, fast — najbrži i MKL

Pentium III, 500 MHz, CVF, MKL – Množenje matrica

Veliki, CVF, fast — najbrži i MKL

Pentium 4, 3.0 GHz, CVF, MKL – Množenje matrica

Komentar rezultata

Kod množenja matrica, za razliku od zbrajanja,

- svaki ulazni podatak koristimo puno puta, (preciznije, točno n puta).

Zato brzina cache memorije može doći do izražaja, pa možemo dobiti

- bitno veće brzine nego kod zbrajanja.

Cache memorija je “glavni krivac” za:

- razlike u brzinama između raznih varijanti, i
- povećanu brzinu za male n -ove.

Ponavljanje eksperimenta ima ulogu samo za vrlo male redove n .

Komentar rezultata (nastavak)

Brže su one varijante koje

- učestalije koriste iste podatke, dok su oni još u cacheu.

Dokaz: “Blokovskom” realizacijom algoritma

- za velike n možemo postići gotovo iste brzine kao i za male n (tj. spriječiti pad brzine).

Ovo, naravno, ide samo onda kad

- za velike n dobijemo pad brzine.

U protivnom, compiler se “već pobrinuo” da optimalno iskoristi cache.

Primjer za IVF da to radi za normal, pa čak i za fast opciju.

Blokovsko množenje matrica

Blokovsko množenje matrica — primjer

IVF s normal opcijom za **jik** petlju daje brzine:

- 1050 MFlops za $n \leq 50$,
- 205 MFlops za velike n .

IVF s normal opcijom za **jki** petlju daje brzine:

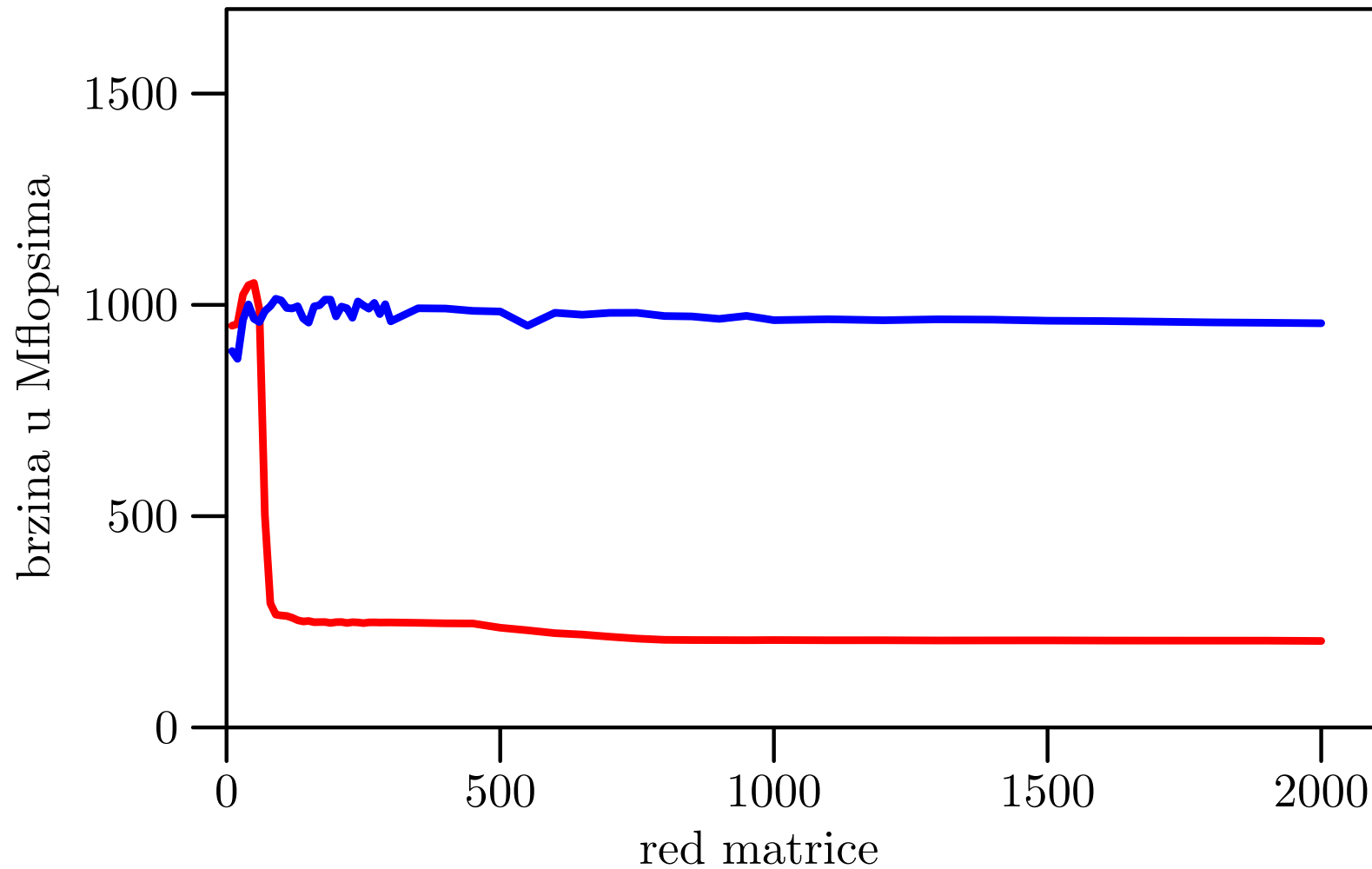
- 1100 MFlops za $n \leq 300$,
- 840 MFlops za velike n .

IVF s fast opcijom za **jki** petlju daje brzine:

- 2000 MFlops za $n \leq 300$,
- 1250 MFlops za velike n .

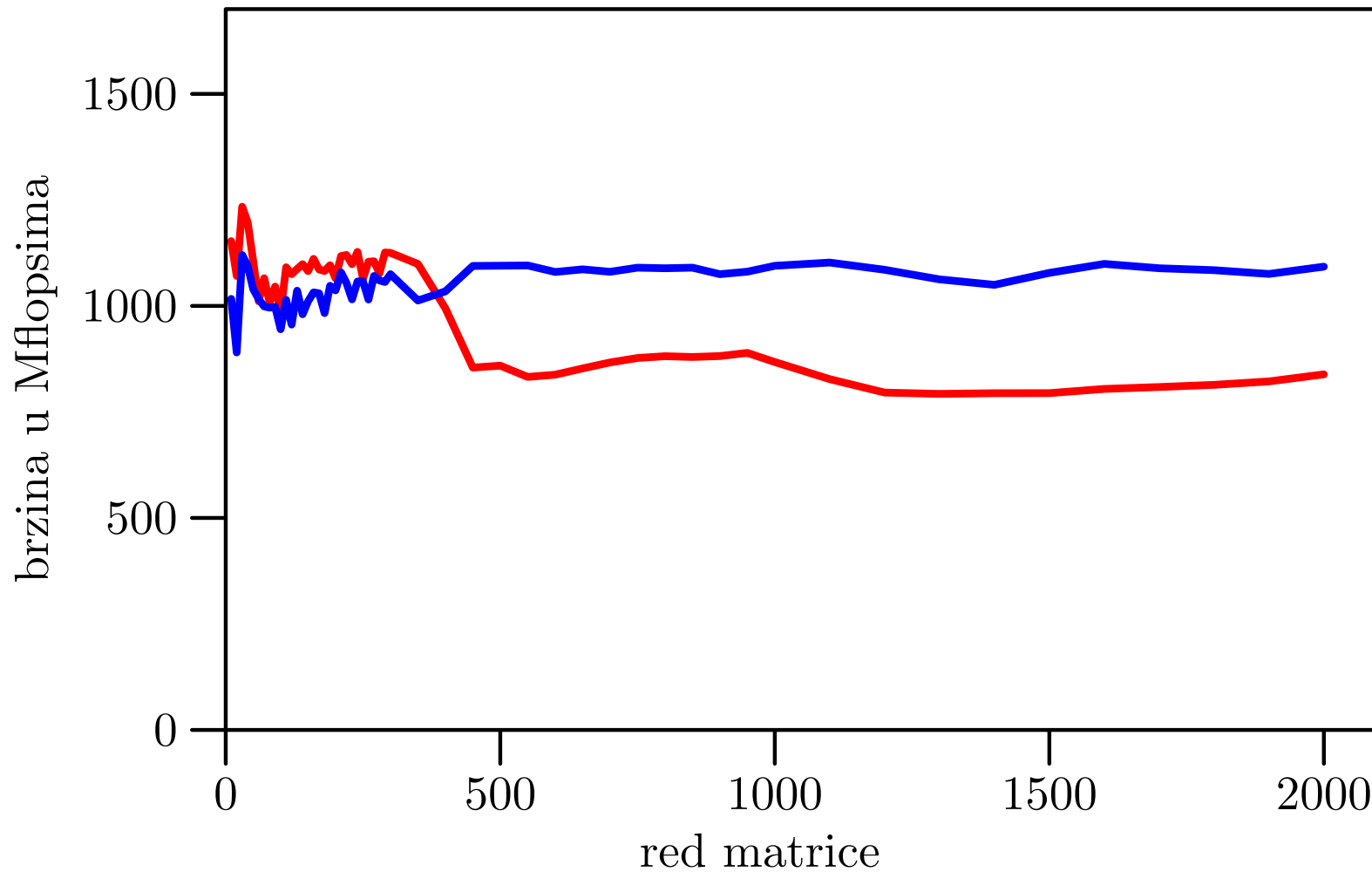
BabyBlue, IVF, normal — jik *obični i blok (50)*

Pentium 4/660, 3.6 GHz, IVF, normal – Množ. mat. jik (50)

BabyBlue, IVF, normal — jki *obični i blok (300)*

Pentium 4/660, 3.6 GHz, IVF, normal – Množ. mat. jki (300)

BabyBlue, IVF, fast — jki *obični* i blok (300)

Pentium 4/660, 3.6 GHz, IVF, fast – Množ. mat. jki (300)

